

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมคิดสรรที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยข้อมูล 3 ด้าน ดังนี้

1. แนวการสอนการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 ความหมายของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 หลักการสอน การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 การวัดผลและประเมินผลการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในชั้นประถมศึกษา
 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 สาเหตุที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ
3. เทคนิคและวิธีการส่งเสริมทักษะทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
 ความหมายของกิจกรรมคิดสรร
 ความสำคัญของกิจกรรมคิดสรรต่อการเรียนรู้
 ประเภทของกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 หลักการคัดเลือกกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน
 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ

แนวการสอนการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach)

ในการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้หลายวิธี ดังที่ แรมสมร อยู่สถาพร (2535) กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษ มีการเปลี่ยนแปลงจุดเน้นและวิธีสอนอยู่เนื่อง ๆ อันสืบเนื่องมาจากทฤษฎีและความคิดเห็นทางด้านภาษาศาสตร์ จิตวิทยา และสังคมศาสตร์ ในปัจจุบันทฤษฎีและแนวความคิดทางด้านสังคม ภาษาศาสตร์กำลังมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนภาษา กล่าวคือมีความเชื่อว่าการเรียนเกี่ยวกับตัวภาษาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้สื่อความหมายในชีวิตจริงได้ จะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นที่นอกเหนือไปจากภาษามาช่วย คือ องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสังคม (Sociocultural aspects) ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย เน้นการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งแนวการสอนนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาไปใช้ในการสื่อความหมายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม และยังให้ความสำคัญแก่ความรู้ทางไวยากรณ์ อยู่แต่รูปแบบไวยากรณ์ที่สอนนั้นแตกต่างไปจากเดิม คือ เป็นรูปแบบไวยากรณ์ที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคม โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ไปพร้อม ๆ กัน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

ความหมายของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้ให้ความหมายของการสอนการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารควรเป็นอย่างไร ขอประมวลคำอธิบายบางส่วนมาไว้ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2522) ได้ให้ความหมายของแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารว่า เป็นการสอนภาษาเพื่อใช้ตามความมุ่งหมายว่าจุดหมายปลายทางเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ด้านไวยากรณ์ ยังมีความสำคัญอยู่ แต่เป็นการเรียนเพื่อนำมาใช้ในการสื่อสารในแต่ละสถานการณ์

สลิมบีนี (Slimbene, 1983) ได้ให้ความหมายว่า การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญแก่ความรู้ทางไวยากรณ์แต่เป็นรูปแบบไวยากรณ์ที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน

สตีวิก (Stevick, 1976) ได้ให้ความหมายว่า การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพที่สุด ก็คือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการพูดคุยกัน ในเรื่องที่ตนสนใจ หรือนักเรียนกำหนดเอง

ฟินอคชีโร (Finocchiro, 1982) ได้ให้ความหมายว่า การสอนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งรวมถึงความเหมาะสมและการยอมรับในการใช้และสถานการณ์ทางสังคมที่ใช้ภาษานั้นอยู่

มอว์โรว์ (Morrow, 1981) ได้ให้ความหมายว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ว่าผู้เรียนเรียนภาษาไปเพื่ออะไร เน้นความเข้าใจเรื่องทั้งหมด ให้ความสำคัญไปที่เนื้อความที่จะสื่อสาร ผู้เรียนเป็นผู้ที่ใช้ภาษามากที่สุด และไม่ถือว่าข้อผิดพลาดเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไขเสมอ

กล่าวโดยสรุปความหมายของ การสอนการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น เป็นการสอนที่มีจุดประสงค์ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาที่เรียนในการสื่อความหมายกับผู้อื่น ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ความสำเร็จในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์

หลักการสอนการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ในรอบสิบกว่าปีที่ผ่านมา แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์ การฝึกกระสวนประโยค และเน้นความถูกต้องในการใช้ภาษามาเป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เป็นจริงดังที่กล่าวมา ผู้เรียนจะต้องสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจว่าคนมีจุดประสงค์ที่จะพูดเรื่องอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร ผู้สอนมีหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางภาษา โดยใช้สถานการณ์เข้าช่วย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการสื่อความหมายให้เข้าใจ มีความถูกต้องเหมาะสมเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม มิใช่ยึดความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว ดังที่เคยปฏิบัติมา (Scott อ้างถึงใน Johnson and Morrow, 1981) สรุปว่า การสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีแนวคิด คือ ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เป้าหมายในการสอนภาษา คือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร ส่วนหัวใจในการสอน คือ การใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นสื่อในการสอน

การเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีหลักการใหญ่ ๆ คือ

1. สอนให้เกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
2. เนื้อหาที่ให้มีพอสมควรเท่าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการฝึกและถือเป็นหัวใจของการดำเนินการสอน
4. การสอนยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ชี้แนะ ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
5. การสอนเน้นทักษะรวมมากกว่าทักษะเดี่ยว (ทักษะสัมพันธ์) และเน้นพัฒนาการทางภาษา

จุดประสงค์ในการสอนมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทักษะ การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษามุ่งให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐาน คือ ทักษะเบื้องต้นของการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร เน้นทักษะการฟัง พูด อย่างได้ผลจริงจัง แนวทางในการเรียนการสอนจึงเป็นการปฏิบัติด้วยตัวของนักเรียนเอง คือ ได้ฝึกพูดและฟัง ในกลุ่มย่อยมากกว่าฝึกพร้อม ๆ กัน ไปทั้งชั้นเรียน ส่วนทักษะในการอ่าน และเขียนก็จะมี การเรียนการสอนอย่างสัมพันธ์กันกับการพูดและการฟังมากกว่าจะสอนแยกเฉพาะส่วน

2. ความรู้ความเข้าใจ มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ของภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสารให้เหมาะสมกับกาลเทศะและสภาพเหตุการณ์ แนวทางในการสอนจึงเน้นที่การสนทนา หรือสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมทางภาษามากกว่าการท่องจำหลักเกณฑ์ทางภาษา

3. เจตคติ มุ่งให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีและถูกต้องต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ เห็นความสำคัญและเกิดแนวคิดที่ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความหมายเป็นวิธีทำความเข้าใจระหว่างคนที่ต่างชาติต่างภาษา กัน แนวทางในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นระดับแรกของการเรียนภาษาต่างประเทศ จึงต้องประกอบกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยให้นักเรียนเกิดความเรียนรู้ แสวงหาความรู้ สรุปลด้วยตนเองหรือจากกลุ่มย่อยที่ไม่ใช่เป็นการบังคับให้ต้องเรียนรู้

จุดประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญเข้าใจในหลักเกณฑ์การใช้ภาษาอันเป็นพื้นฐานในการเรียนภาษาอังกฤษ
2. ให้ความสำคัญทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตามความเหมาะสมแก่วัย
3. ให้ความสำคัญที่ติดต่อภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาสากล รวมทั้งมีนิสัยรักการอ่านและการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
4. ให้เห็นแนวทางในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์

ในการเรียนการสอนมุ่งให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ได้ตามวัยและศักยภาพ การทำสื่อและกระบวนการสอนจึงเน้นที่ทักษะสัมพันธ์ โรงเรียนมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นแต่ละแห่ง (กรมวิชาการ, 2533)

หลักสำคัญของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษา มีดังนี้

1. เสนอบทเรียนในลักษณะของบทสนทนาสั้น ๆ ในสถานการณ์ที่สร้างขึ้น เพื่อสร้างความสนใจ
2. ฝึกการสนทนาเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายฝึกการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามสถานการณ์
3. ใช้แบบฝึกหัด ฝึกเกี่ยวกับคำศัพท์ และการใช้ภาษา พร้อมกับฝึกหัดแสดงท่าทางประกอบเพื่อทำให้ปัญหาการเรียนในการใช้ภาษานั้นดูเป็นธรรมชาติมากขึ้น (กรมวิชาการ, 2533)

การวัดและประเมินผลการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การวัดและประเมินผล วัดได้จากการที่นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารคือการใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ สามารถเข้าใจใน

สิ่งที่คนได้อ่านหรือฟังตลอดจนสามารถพูดหรือเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจได้ในสถานการณ์ต่างๆได้ การประเมินผลตามวิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจะเน้นการประเมินผลเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนมากกว่าการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนเพราะการวัดผลประเมินผล ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน การทดสอบแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบวัดจุดประสงค์ย่อยหรือวัดความรู้ทางภาษา เป็นแบบทดสอบที่ใช้ วัดความรู้เฉพาะจุด เช่น ความรู้เกี่ยวกับเสียง การสะกดคำ โครงสร้างทางไวยากรณ์ และคำศัพท์ เป็นต้น
2. แบบทดสอบแบบบูรณาการหรือทักษะสัมพันธ์ เป็นแบบทดสอบวัดทักษะรวมหรือ ทักษะสัมพันธ์ และความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาโดยทั่วไป จะวัดการฟัง อ่าน พูด และเขียน ความเข้าใจ คำศัพท์ ตลอดจนการนำภาษาไปใช้ (Haris, 1969)

วิธีการที่จะนำมาใช้ในการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาได้ในชีวิตจริง นอกเหนือไปจากความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา ตลอดจนความสามารถที่จะใช้ให้เหมาะสมกับ สถานการณ์และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาคือ การทดสอบจะต้องใช้แบบทดสอบแบบรวม (Intergrative test) เช่น แบบทดสอบโคลซ (Close test) การเขียนตามคำ บอก (Dictation) การสัมภาษณ์ (Oral Interview) หรือการเรียงความ (Essay Writing) สำหรับการทดสอบแบบแยกย่อยหรือความรู้ทางภาษานั้นใช้วัดความรู้ หรือทักษะได้เพียงครั้งละหนึ่งจุดเท่านั้น เช่น แบบทดสอบ แบบเลือกตอบ (Multiple Choice) หรือแบบเติมคำ (Completion) เป็นต้น

ผู้สอนควรประเมินผลเป็นระยะ ๆ (Formative evaluation) เพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งควรทำหลาย ๆ ครั้ง ระหว่างภาค และประเมินผลแบบสรุป (Summative evaluation) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในปลายภาคอีกครั้งหนึ่ง (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในชั้นประถมศึกษา

การศึกษาภาคบังคับของไทย เริ่มบังคับให้นักเรียนไทยในระดับประถมศึกษา ต้องเรียนภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2464 และบังคับให้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าใจและถ่ายทอดวิทยการที่ทันสมัยจากโลกตะวันตก เพื่อเร่งรัดให้ประเทศเรามีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น จนถึงปัจจุบันรวมระยะเวลาแล้วประมาณ 71 ปี นับตั้งแต่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษา แต่คุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ด้านหลักสูตร ตัวครู วัสดุสอน และตัวนักเรียน ในด้านตัวนักเรียนนั้น ความถนัด เจตคติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็เป็นปัจจัยสำคัญ การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่น่าพอใจดังที่กล่าวมา

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนคำ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "ผลสัมฤทธิ์คำ" ไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973) ให้ความหมายของคำว่า ผลสัมฤทธิ์คำ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าที่คาดหวังไว้ โดยถือเกณฑ์จากการทำแบบทดสอบความสามารถทั่ว ๆ ไป และในห้องเรียนของนักเรียน และให้ความหมายของผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า หมายถึง บุคคลที่ได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถของตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ (2521) ได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนร้อยละ 40-59 โดยถือตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ซูชีพ อ่อนโคกสูง (2527) กล่าวถึง นักเรียนผลสัมฤทธิ์ต่ำว่า หมายถึง เด็กขาดความสามารถในการเรียนเนื่องจากมีอุปสรรคดังกล่าวไม่ได้เกิดจากความพิการทางกาย เช่น ตาบอด หูหนวก ปัญญาอ่อน แต่มีปัญหาทางอารมณ์ หรือปัญหาจากสิ่งแวดล้อม

สรุปว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ หมายถึง ผลการเรียนของนักเรียนแต่ละคน อยู่ในระดับต่ำกว่าที่กำหนดและไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียนของนักเรียน จึงได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อจะนำผลที่ได้ไปเสนอแนะในการช่วยเหลือ ปรับปรุง และป้องกันปัญหาที่จะกระทบต่อการเรียน และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีอยู่ให้ประสบผลในการเรียนที่สูงสุดเท่าที่จะทำได้

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใหญ่ ๆ 2 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา
2. องค์ประกอบทางด้านอื่น ๆ

ซึ่งต่อไปนี้จะขอกล่าวแต่องค์ประกอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สติปัญญาที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

พริสคอต (Prescott, 1961) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนและสรุปว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน มีดังต่อไปนี้

- องค์ประกอบทางร่างกาย
- องค์ประกอบทางความรู้
- องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสังคม
- องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน
- องค์ประกอบทางการปรับตัว

แครร์วอล (Carroll, 1963) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คือ ครู นักเรียน และหลักสูตร โดยเชื่อว่า เวลาและคุณภาพของการสอนมีอิทธิพลโดยตรงต่อปริมาณความรู้ที่นักเรียน จะได้รับ

สาเหตุที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ มีอยู่ด้วยกันหลายสาเหตุ ดังนี้การศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

อาไพ สุจริตกุล (2524) ได้แยกสาเหตุที่ทำให้เด็กมีปัญญาและเรียนได้ช้าไว้ดังนี้

1. มีความบกพร่องทางร่างกาย เช่น ตาไม่ดี สายตาสั้นหรือตาบอดสี หูฟังไม่ถนัด หูพิการ อวัยวะในปากบกพร่องเช่น เพดานโหว่ ปากแหว่ง หรือความถนัดผิดปกติ เช่น ถนัดมือซ้าย มีความถนัดระหว่างตากับมือขัดกัน เป็นต้น
2. มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา เช่น เด็กมีอายุสมองน้อย มักอ่านหนังสือได้ไม่ดี มีความสังเกตน้อย ทำให้ไม่เข้าใจสิ่งที่เรียน หรือไม่สามารสร้างมโนภาพได้ตามข้อความที่อ่าน เป็นต้น

3. มีความบกพร่องทางอารมณ์ เป็นคนใจคอหงุดหงิดเข้ากับใครไม่ได้ มีความหวาดระแวง ว้าวุ่น วิตกกังวลอยู่ตลอดเวลา เด็กมีอารมณ์ไม่ปกติ นักเรียนไม่เข้าใจ ขาดสมาธิ และไม่มี ความมั่นใจในการเรียน

4. มีความบกพร่องในด้านทักษะการเรียนรู้ คือ ได้ทักษะในการเรียนที่ไม่ถูกต้องมาตั้งแต่ต้น เช่น อ่านหนังสือต้องทำปากขมุบขมิบ ออกเสียงตลอดเวลาที่อ่านในใจ ต้องใช้มือชี้ตัวอักษรทุกคำที่อ่าน เป็นต้น

เรวัต และคัพตา (Rawat and Gupta, 1970) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการสอบตกและการออกจากโรงเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ว่ามาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. นักเรียนขาดความรู้สึกร่วมในการมีส่วนร่วมในโรงเรียน
2. ความไม่เหมาะสมของการจัดเวลาเรียน
3. นักเรียนมีสุขภาพไม่สมบูรณ์

สาเหตุที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ

สำหรับนักเรียนที่อ่อนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาชั้น ทิพวัลย์ มาแสง (2532) ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับครู ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีวุฒิทางการศึกษาน้อย และไม่ได้จบทางวิชาเอกภาษาอังกฤษ ทำให้ขาดความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษและวิธีการสอนภาษาที่ถูกต้อง
 2. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน สามารถแบ่งเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้
 - 2.1 นักเรียนขาดความกระตือรือร้นและขาดแรงจูงใจในการเรียน
 - 2.2 นักเรียนขาดการฝึกฝนตนเอง อาจจะเป็นเป็นเพราะมีปัญหาที่บ้าน หรือไม่มีเวลา
 - 2.3 นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ

3. ปัญหาเกี่ยวกับแบบเรียนและสื่อต่าง ๆ

3.1 ครูไม่พยายามใช้สื่อใกล้ตัวที่หาได้ง่ายโดยไม่เหมาะกับนักเรียน

3.2 หนังสือเรียนและหนังสือแบบเรียนไม่เหมาะกับนักเรียน

4. ปัญหาเกี่ยวกับการสอนและการบริหารงาน

4.1 วิธีสอนส่วนใหญ่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนตามหลักสูตร แต่ไม่ได้มุ่งผล
ที่ได้รับและวิธีการเรียนรู้

4.2 แต่ละโรงเรียนมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันแล้วแต่ครูผู้สอน ดังนั้นผล
ที่ได้ย่อมแตกต่างกัน

4.3 การจัดครูเข้าชั้น ผู้บริหารมักคิดว่าครูมีความสามารถควรสอนชั้น
สูง ๆ จึงจัดให้ครูที่มีวุฒิสอง ๆ สอนชั้นสูง ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาจึงได้ครูที่มีวุฒิต่ำมาสอน
แต่ความจริงแล้วระดับใดก็มีความสำคัญเท่ากัน เพียงแต่แตกต่างกันตามระดับของผู้เรียนเท่านั้น

ปานตา ใช้เทียมวงศ์ (2531) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาอังกฤษนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาต่ำนั้น เกิดจาก

1. ครูขาดความมั่นใจในการสอน ไม่เข้าใจวิธีการและแนวการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป
จากที่เคยสอนมา ทำให้ไม่ฝึกกิจกรรมการใช้ภาษาที่จำเป็นให้นักเรียน รวมทั้งไม่มีเวลาในการ
ทำอุปกรณ์ ไม่เข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผล

2. นักเรียนไม่สนใจและมองไม่เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ ทำให้มีเจตคติที่
ไม่ดีต่อการเรียนวิชานี้ และไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร

สุพัฒน์ สุขมณสันต์ (2533) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษของสถาบัน
ต่าง ๆ และสรุปปัญหาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่ำได้ดังนี้

1. ด้านการฟัง นักเรียนมีความสามารถในการฟังเหตุการณ์ต่าง ๆ ในบทสนทนา
การเข้าใจ การเก็บใจความจากข้อความที่ได้ยินอยู่ในการแทนที่คำ

2. ด้านการออกเสียง นักเรียนมีความสามารถในการจำแนกเสียงอยู่ในระดับต่ำกว่าปานกลาง
3. ด้านการอ่าน นักเรียนไม่เข้าใจโครงสร้างของภาษา และความหมายของคำศัพท์
4. ด้านโครงสร้างภาษา หรือการเขียน นักเรียนมีปัญหาด้านการใช้และความเข้าใจเรื่องไวยากรณ์

บุญชม ศรีสะอาด (2521) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ความสามารถด้านการเรียนของนักเรียนต่ำ พอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. สาเหตุทางด้านร่างกาย เช่น ชู ตา ผิดปกติ มีความบกพร่องทางอวัยวะการออกเสียงไม่ดี เป็นต้น
2. สาเหตุทางด้านอารมณ์ เช่น เด็กมีความท้อแท้ใจ มีปมค้อย
3. สาเหตุทางด้านสติปัญญา เช่น เด็กเรียนรู้ได้ช้ากว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน ระดับสติปัญญาค่ำ
4. สาเหตุทางด้านสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น เด็กได้รับการเอาใจใส่ดูแล หรือถูกละเลยมากเกินไป สภาพแวดล้อมและสิ่งรบกวนในการเรียนไม่ดี เด็กต้องรับภาระทางบ้านมากเกินไปจนไม่มีเวลาสนใจในการเรียน เด็กไม่พอใจครูและมีทัศนคติไม่ดีต่อโรงเรียน เป็นต้น

จากสาเหตุดังกล่าว มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะจังหวัดพะเยาพบว่า การพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพะเยา ปี 2532 ค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 54.50 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายมาก จากรายงานตามโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดพะเยา มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อความหมายอย่างง่ายได้ แต่ก็ไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งมีหลายสาเหตุดังนี้

จากการสำรวจ นักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี นักเรียนส่วนมากฟังภาษาอังกฤษเกือบจะไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อยหรือพูดไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่ในการเก๋มเก๋ม คำ รู้ศัพท์น้อยและไม่สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามควรแก่ระดับชั้นอีกอย่าง สิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นชนบท นักเรียนแทบจะไม่มีโอกาสได้พูดหรือใช้ภาษาอังกฤษเลย นอกจากเวลาเรียนภาษาอังกฤษในห้องเรียนเท่านั้น ฉะนั้นความจำเป็นที่จะนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันก็แทบจะไม่มีเลย เมื่อไม่มีโอกาสที่จะฝึกใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน จึงเป็นการยากที่จะให้นักเรียนมีความเข้าใจ และสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างอัตโนมัติ

ส่วนด้านการเรียนการสอน ยังไม่เป็นไปตามหลักการของการสื่อสารอย่างแท้จริงในการเรียนการสอนแต่ละครั้งยังมีกิจกรรมมากจนครูไม่สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมเพียงพอที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ใด ๆ หนึ่ง และเหมาะสมกับแบบแผนของการใช้ภาษาในสังคมได้ โดยเฉพาะเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ยิ่งต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถดึงดูดความสนใจ และครูต้องใช้กิจกรรมที่หลากหลายสำหรับฝึกทักษะการสื่อสารด้านกิจกรรมยังขาดกิจกรรมที่จะเป็นสื่อช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เรียนได้อย่างสนุกสนานพร้อมกับได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาในขณะเดียวกัน

ด้านแบบฝึกยังขาดแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับทักษะที่ต้องการฝึกเพราะหัวใจของการสอนวิชาทักษะอยู่ที่การฝึกอย่างถูกวิธีเท่านั้น ที่จะทำให้เกิดความชำนาญคล่องแคล่วว่องไว ทักษะในด้านภาษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรฝึกให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความสามารถติดต่อสื่อความหมายกันได้อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการสอนภาษา

เทคนิคและวิธีส่งเสริมทักษะทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

วิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำได้สูงขึ้น คือ กิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมคัดสรรเพราะกิจกรรมที่ได้คัดสรรมาอย่างดีแล้ว ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

กิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และกิจกรรมคัดสรร

การจัดกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไว้มากมายดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายคำว่า กิจกรรม หมายถึง การที่ผู้เรียนปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายคำว่า คัดสรร หมายถึง การที่เลือกเอาที่ต้องการไว้ และคัดเอาที่ไม่ต้องการออก

ศศิธร จ่างภากร (2532) ได้กล่าวถึงกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ครูเป็นผู้จัดขึ้นในรูปแบบกิจกรรมทางภาษาในสถานการณต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเรียนได้มีโอกาสฝึกภาษาที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กิจกรรมทางภาษานี้จะไม่เน้นในเรื่องของตัวเนื้อหาไวยากรณ์มากนัก แต่จะเน้นความสามารถของนักเรียนในการนำไปใช้ในการสื่อสารได้

สุวิโร พงษ์ทองเจริญ (2526) ได้กล่าวถึงกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ว่าการเรียนการสอน ที่อิงแนวการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ต้องใช้กิจกรรมที่มีรูปแบบที่หลากหลาย โดยการมอบงานให้นักเรียนทำเป็นกลุ่มหรือคู่ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลกัน การได้สนทนาวิวาสะกัน จะทำให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอย่างมีความหมาย

โทมัส เอ เดอร์รี่ (Thomas A. Durr, 1980) ได้ให้คำจำกัดความของ กิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กระบวนการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันในเรื่องของหน้าที่ทางสังคม สถานการณ์ทางสังคม หน้าที่ของภาษาและหัวเรื่องทั่ว ๆ ไป ตลอดจนความต้องการที่จะส่งเสริมและรับข้อมูลในแต่ละวัน

ลิตเติ้ลวูด (Littlewood, 1981) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Communicative Activities) ว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับตัวภาษาที่ได้เรียน และฝึกไปแล้วนั้นเพื่อการสื่อความหมายเฉพาะอย่างตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

รัตนาลักษณ์โกเศศ (2531) กล่าวว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในหรือนอกชั้นเรียนที่ครูผู้สอน ให้นักเรียนกระทำด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือในบางครั้งหรือเมื่อจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ประทีป แจ่มจิตต์ (2529) ได้กล่าวว่า กิจกรรมคัดสรร หมายถึง กิจกรรมหลาย ๆ อย่างที่ครูจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยมีครูผู้สอนใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม เช่น การให้นักเรียนฟังเทปเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง การให้เรียงลำดับเหตุการณ์ เนื้อเรื่อง หรือเล่นเกม Jigsaw Reading

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า กิจกรรมคัดสรรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การที่ครูคัดเลือกภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งครูจัดขึ้นโดยใช้กิจกรรมที่มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกภาษาที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมนี้จะเน้นในเรื่องของตัวเนื้อหาไวยากรณ์ มากนักแต่จะเน้นที่ความสามารถของนักเรียนในการนำภาษาไปใช้การสื่อสารได้

ความสำคัญของกิจกรรมคัดสรรต่อการเรียนรู้

กิจกรรมคัดสรรมีบทบาทสำคัญและมีความจำเป็นมากในกระบวนการการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเปรียบเสมือนหัวใจในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งอาจสรุปความสำคัญของการจัดกิจกรรมคัดสรร ดังนี้

1. กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา ผู้เรียนมีโอกาสได้นำความรู้ทางภาษาในด้านต่าง ๆ เช่น เสียง ศัพท์ โครงสร้าง มาใช้ประกอบกันเพื่อสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการ
2. กิจกรรมช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษา เพราะการทำกิจกรรมเป็นการฝึกภาษาเพื่อการสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนเห็นว่า การรู้ภาษานั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้การทำกิจกรรมซึ่งมักเป็นคู่หรืองานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน
3. กิจกรรมช่วยให้การเรียนภาษาเป็นไปอย่างธรรมชาติ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เมื่อได้ลองทำอะไรด้วยตนเอง กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาเอง จึงเป็นการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ และก่อให้เกิดบรรยากาศอันดีช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2533)

สรุป กิจกรรมคิดสรร มีคุณค่าและประโยชน์ คือ กิจกรรมนั้นได้ก่อกำเนิด และคิดสรรจากกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนตลอดจนเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพราะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำประสบความสำเร็จได้ง่าย เช่น การเล่นเกมทางภาษา การอ่านภาพการ์ตูน ฯลฯ

ประเภทของกิจกรรมคิดสรรการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

สำหรับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีอยู่ 2 ประเภท ซึ่งครูสามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม ดังที่

ลิตเติ้ลวูด (Littlewood, 1981) ได้แบ่งประเภทของการจัดกิจกรรมการสอนเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดตามจุดประสงค์ที่จะสื่อสาร (Function Communicative activities) กิจกรรมนี้จะเน้นที่จุดประสงค์ที่จะสื่อสาร เพื่อที่จะสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางครั้งอาจไม่คำนึงถึงความถูกต้องทางไวยากรณ์มากนัก แต่จะดูว่าสามารถสื่อสารได้ทันทีเมื่อจำเป็นได้ดีเพียงไร

2. กิจกรรมที่จัดเพื่อการปฏิสัมพันธ์ในสังคม (Social interaction activities) คือ กิจกรรมที่จัดเพื่อให้เข้าร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมนอกจากผู้เรียนจะเลือกใช้ภาษาตามจุดประสงค์ที่จะสื่อสารแล้วผู้เรียนจะต้องคำนึงถึงการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันด้วย จากสภาพห้องเรียน ผู้สอนควรใช้บทบาทสมมุติ หรือสถานการณ์จำลองเพื่อสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมให้ฝึกใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติที่สุด

หลักในการคัดเลือกกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นมีมากมาย บางครั้งครูตัดสินใจไม่ได้ว่าจะคัดสรรเอากิจกรรมใดมาใช้ประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในชั้นเรียนให้มากที่สุด ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับหลักในการพิจารณากิจกรรมที่จะนำมาใช้นั้นมีผู้เสนอแนวคิดไว้อย่างหลากหลาย อาจสรุปแนวคิดของนักการศึกษาบางท่านได้ดังนี้

ในการจัดกิจกรรมคัดสรรเพื่อการสื่อสาร คีท มอว์รี (Keith Morrow, 1981) ได้เสนอว่า ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. จัดให้มีเนื้อหาที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน
2. สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. จัดให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนข้อมูลที่ไม่วิธีมาก่อนซึ่งกันและกัน
4. จัดให้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่มีภารกิจหรือข้อจำกัดมาก่อน
5. ให้ผู้เรียนเลือกเนื้อหาเองโดยยึดจุดประสงค์ของการสอนเป็นสำคัญ
6. จัดกิจกรรมเรียบง่าย ทั้งในด้านคุณค่าเนื้องานและการเตรียม
7. จัดให้สอดคล้องกับวิชาที่สอน

ไมเคิล คาร์เรียร์ (Michael Carrier, 1982 อ้างถึงใน สุภัทรา อักษรานูเคราะห์, 2532) ได้เสนอแนะถึงข้อควรพิจารณา ในการเลือกใช้เกมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ควรพิจารณาระดับของผู้เรียน
2. พิจารณาจากวัตถุประสงค์หลักของการใช้กิจกรรม ว่าต้องการฝึกภาษา หรือทักษะเฉพาะ หรือการฝึกทั่วไป
3. ควรคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียน โดยต้องดูอายุของผู้เรียนว่าเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงหรือไม่ และสนใจกิจกรรมลักษณะอย่างไรบ้าง
4. ต้องพิจารณาถึงช่วงเวลาทำกิจกรรม ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจและความสนใจของนักเรียนในช่วงเวลาที่ต่างกัน อาจจะแตกต่างกันได้ เช่น ความสนใจของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมเช้าวันอังคารต่างจากบ่ายวันศุกร์ได้
5. ต้องพิจารณาถึงความพร้อม ของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการทำกิจกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งนั้น แอลเลน และวาเล็ท (Allen and Valette, 1977) ได้เสนอว่าครูควรจัดให้มีเวลาสำหรับฝึกทักษะ (Skill getting) และใช้ทักษะ (Skill using) ดังนี้

1.	ฝึกฝนด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ และการออกเสียง	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 70
แบ่งเป็น			
1.1	ฝึกในด้านไวยากรณ์ (ปากเปล่า)	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 15
1.2	ฝึกในด้านไวยากรณ์ (เขียน)	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 20
1.3	ฝึกในด้านคำศัพท์ (ปากเปล่า)	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 10
1.4	ฝึกในด้านคำศัพท์ (เขียน)	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 15
1.1	ฝึกในด้านการออกเสียง	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 10
2.	ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 30
แบ่งเป็น			
2.1	การฟัง พูด และสนทนา	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 20
2.2	การอ่านและเขียน	ใช้เวลาฝึก	ร้อยละ 10

จะเห็นได้ว่า เวลาในการจัดกิจกรรมการใช้ทักษะการสื่อสาร เป็นหนึ่งในสามของเวลาทั้งหมด (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532)

หลักการใช้กิจกรรม

1. กิจกรรมนั้นต้องเหมาะกับเนื้อหา ของความรู้ที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ด้วยการปฏิบัติจริง
2. กิจกรรมนั้นต้องเหมาะกับวัยและความสามารถของผู้เรียน คือ จัดอยู่ในวงประสบการณ์ที่นักเรียนสนใจ
3. กิจกรรมนั้นต้องใช้เวลาพอเหมาะ ไม่นานหรือเร็วเกินไป จนนักเรียนจับสาระอะไรไม่ได้ สำหรับเวลาแต่ละชั่วโมง ต้องแบ่งให้เหมาะสมในการฝึกทักษะต่าง ๆ
4. กิจกรรมนั้น ๆ ต้องเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ น่าคิด น่าลอง
5. กิจกรรมทุกกิจกรรมที่จัดต้องมีจุดมุ่งหมายว่าจัดเพื่ออะไร และพยายามจัดให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ๆ

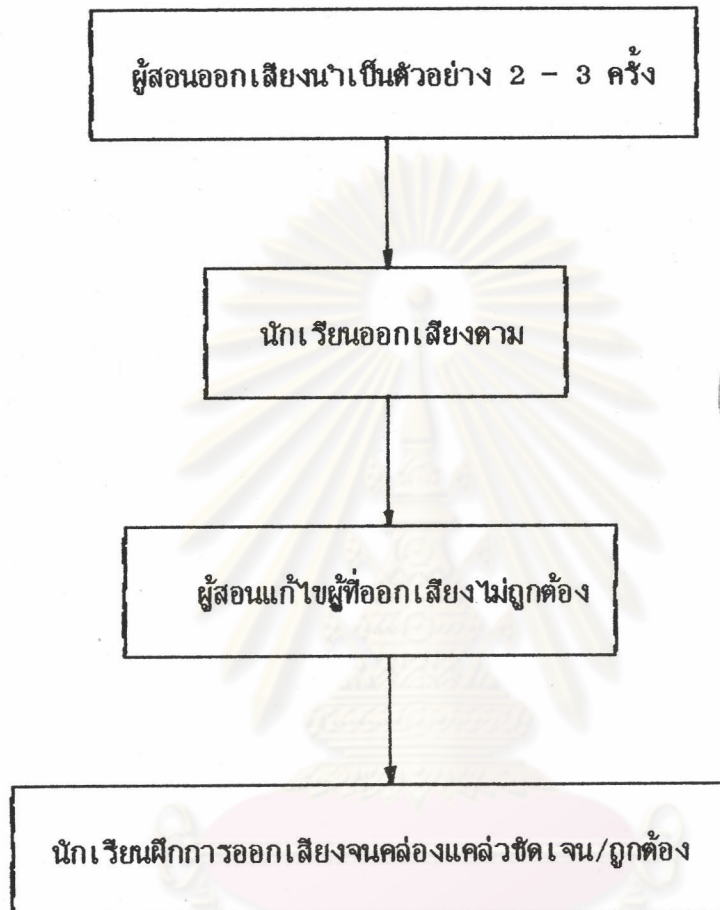
การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาเชิงกลเพื่อการสื่อสาร

กิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร สรุปได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมการสอน ฟัง และอ่าน

ทิพพิติ อ่องแสงคุณ (2535) กล่าวว่า เป็นกระบวนการฝึกให้นักเรียนได้ฟังเสียงและสำเนียงที่ถูกต้องตามหลักของภาษา โดยการฟังจากครูผู้สอนภาษาหรือเทปบทเรียนที่พูดโดยเจ้าของภาษา

ขั้นตอนในการสอนการฟัง มีดังนี้

การสอนฟัง จัดการสอนเป็นกลุ่มย่อยเพื่อครูจะสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

วิธีและการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการฟัง

การสอนทักษะการฟังควรปฏิบัติไปตามลำดับจากง่ายไปหายากดังนี้

1. การฟังเสียงพยัญชนะ - คำเดี่ยว - วลีและประโยค ทำได้โดยให้แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ปฏิบัติตามคำสั่ง วาดรูป เล่นเกม โดยให้สังเกตการเน้นเสียงหนักเบาในคำ เสียงพยัญชนะต้น กลางหรือท้ายคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค

2. การฟังโดยพยายามเชื่อมโยงคำต่าง ๆ ที่ได้ยินเป็นกลุ่มที่มีความหมาย เพื่อให้จำได้ง่าย เช่น พยายามสร้างจินตนาการจากคำเป็นภาพ เพื่อให้จำสิ่งที่ได้ฟังได้นานขึ้น และเกิดความสนใจที่จะฟังต่อไป เช่น เกม What am I ? (ฉันคืออะไร) ครูนำสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยรู้จักดีแล้วบรรยายสิ่งนั้น ๆ ให้นักเรียนฟังและเดาว่า ฉันคืออะไร เช่น I am big. My nose is long. My tail is short. What am I ? นักเรียนจะเดาได้ว่า You are an elephant. เกมนี้จะฝึกความตั้งใจฟังของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนได้พิจารณาความคิด คำศัพท์ และประโยค

3. การฟังเนื้อเรื่องสั้น ๆ ซึ่งคำศัพท์ และโครงสร้างที่นักเรียนรู้จักแล้ว โดยให้ผู้ฟังสรุปเล่าได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ใครทำอะไร หรือไม่ได้ทำอะไร มีเนื้อหาสำคัญอย่างไรบ้าง เช่น เมื่อฟังเรื่องแล้ว ลำดับเหตุการณ์ตามเรื่อง

4. การฟังบทสนทนาหรือข้อความต่าง ๆ ซึ่งควรเป็นบทสนทนาหรือข้อความที่อยู่ในชีวิตประจำวัน

สรุป กิจกรรมการสอนทักษะการฟัง

1. ให้ฟังคำสั่งที่ใช้ในการเรียนการสอนของครู เช่น การถามคำถามกระตุ้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการบอกแนวทางในการทำกิจกรรมของครูภาษาอังกฤษ
2. ให้ฟังเพื่อนคนอื่นถามคำถาม สรุปเรื่อง หรือการสนทนาต่าง ๆ
3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมุติ แสดงละคร หรือการสนทนาต่าง ๆ
4. ให้ฟังคำบรรยายของบุคลากรภายนอก หรือฟังบทเรียนจากเทป ฟังเพลง ปาฐกถาต่าง ๆ
5. ให้ดูภาพยนตร์ โดยเฉพาะที่จัดทำขึ้นเพื่อสอนภาษาอังกฤษและจากโปรแกรมภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์
6. ให้สัมภาษณ์ชาวต่างชาติที่อยู่ในชุมชน
7. ให้เข้าร่วมการบรรยาย การประชุมปฏิบัติการ ชมรมภาษาหรือการประชุมต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษ

8. ให้เล่นเกมภาษาอังกฤษ เช่น Jigsaw listening

(สุมิตรา อังวัฒน์กุล, 2533)

การสอนทักษะการอ่าน

สุมิตรา อังวัฒน์กุล (2533) กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ ทักษะหนึ่งต่อชีวิตคนเรา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่ความรู้ที่พึงประสงค์ ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิด และประสบการณ์ ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินต่าง ๆ ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับการแสวงหาความรู้ และโอกาสใช้ทักษะการฟัง การพูด และการเขียน น้อยกว่าการอ่าน

ทิพพิติ อ่องแสงคุณ (2533) ได้แบ่งทักษะการอ่านโดยทั่วไป เป็น 4 ชั้นดังนี้

1. ทักษะการอ่านในขั้นต้น (Prereading Skills) เป็นทักษะที่มุ่งใจผู้เรียนให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้การอ่าน ซึ่งก่อนที่ผู้เรียนจะอ่านได้นั้นจำเป็นต้องรู้ในสิ่งต่อไปนี้ คือ เห็นความแตกต่างของตัวอักษรแต่ละตัว ฟังความแตกต่างของเสียงในภาษาได้ รู้จักตัวอักษรแต่ละตัว ฟังความแตกต่างของเสียงในภาษาได้ รู้จักตัวอักษรต่าง ๆ ได้แล้ว
2. ทักษะการสังเกตคำ (Word recognition) ผู้สอนจะช่วยเหลือผู้เรียนให้รู้จักสังเกตคำได้ดังนี้ รู้จักใช้ Context clues เพื่อเดาความหมายของคำศัพท์ และการออกเสียงคำอย่างถูกต้อง รู้จักสังเกตโครงสร้างของประโยค เพื่อเดาความหมายของคำและการออกเสียง
3. ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Comprehension) เป็นการอ่านเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ผู้สอนจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้โดยการสอนดังนี้
 - รู้จักหาใจความสำคัญของเรื่อง (Main idea) เรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้
 - สรุปใจความสำคัญของเรื่อง
4. ทักษะการอ่านเพื่อการเรียนรู้ (Functional reading) เป็นการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ และเพื่อให้สนุกเพลิดเพลินกับการอ่าน ครูจะช่วยนักเรียนได้โดยการฝึกให้อ่านสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ อ่านสื่อมวลชน อ่านแผนที่ อ่านตาราง และป้ายโฆษณา พัฒนาทักษะการเรียน

นอกจากทักษะการอ่านทั้งสี่ขั้นดังกล่าวข้างต้น การอ่านโดยทั่วไปแบ่งออกเป็นการอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ การอ่านมีระดับความยากง่ายของแบบฝึกหัดของการอ่านดังนี้

ระดับที่ 1 การอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) เป็นการอ่านเนื้อเรื่องง่าย ๆ และเป็นการอ่านเพื่อจับใจความที่ปรากฏอย่างชัดเจนในเนื้อเรื่อง การอ่านในระดับประถมต้นอยู่ในระดับนี้

ระดับที่ 2 การอ่านตีความ (Interpretation) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์ที่เป็นใจความของเรื่องได้ แม้ว่าในเรื่องนี้จะไม่ได้เล่าไว้อย่างชัดเจน โดยอาศัยการตีความจากเหตุผลในเนื้อเรื่องที่อ่าน

ระดับที่ 3 การอ่านขั้นวิจารณ์ (Critical Reading) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถประเมินจากการอ่านได้ว่า ตัวละครมีลักษณะอย่างไร ใครเป็นคนดี ใครเป็นคนไม่ดี และเนื้อหาของเรื่องมีข้อเตือนใจอย่างไร การอ่านระดับประถมปลายอยู่ในระดับที่ 2-3 ได้

ระดับที่ 4 การอ่านขั้นสร้างสรรค์ (Creative Reading) เป็นการอ่านที่ทาให้ผู้อ่านเกิดความคิดใหม่ ๆ สามารถสร้างจินตนาการได้กว้างไกล สามารถแสดงความคิดเห็นและแนะแนวทางแก้ปัญหาจากเรื่องที่อ่านนอกเหนือไปจากที่มีเล่าอยู่แล้วในเรื่อง

การจัดกิจกรรมด้านการอ่าน ผู้สอนควรจัดเป็น 3 ระยะ คือ

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading activities) เป็นการสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ปูพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องและคำศัพท์ เช่น ครูตั้งคำถามจุดใจนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ครูให้นักเรียนแข่งขันเปิดพจนานุกรมหาความหมายของคำศัพท์ นักเรียนจับคู่ภาพกับคำศัพท์ นักเรียนเล่นเกมประสมตัวอักษรจากภาพเพื่อให้เกิดเป็นคำศัพท์

2. กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่อ่านเนื้อเรื่อง ช่วยฝึกทักษะการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น เช่น เกมตัดต่อข้อความ (jigsaw reading) ให้นักเรียนต่อข้อความเองให้ถูกต้องแล้วอ่าน หรือ นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเนื้อเรื่องที่อ่าน

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading activities) เป็นกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น หรือแสดงความสามารถเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน ประเมินผลความเข้าใจเรื่องจากการอ่านของผู้เรียน เช่น นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง นักเรียนช่วยสรุปเล่าเรื่อง บอกประโยชน์ที่อ่านเรื่อง นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากเรื่อง นักเรียนแข่งขันเขียนประโยคจากเรื่องที่อ่าน

การจัดกิจกรรมการสอนฟังและอ่านสามารถจัดได้หลายรูปแบบ เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญในการปูพื้นฐานการเรียนรู้อย่างถูกต้องแก่นักเรียน เพื่อส่งผลที่พึงปรารถนาให้เกิดขึ้นในบั้นปลายนั่นเอง

สุมิตรวา อังวัฒนกุล (2533) ได้สรุปกิจกรรมการสอนทักษะการอ่าน ดังนี้

1. ให้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านก่อนการอ่าน เพื่อเชื่อมโยงความรู้อื่นๆ กับเรื่องที่อ่าน
2. ให้ฝึกหาความยาวของคำศัพท์ที่อ่านพบ แล้วให้หาคำตรงข้าม หรือคำที่มีความหมายคล้ายกัน
3. ให้หาคำสำคัญของอนุเจทที่อ่าน
4. แจกกระดาษที่มีคำถามประมาณ 4 - 5 ข้อ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแล้วให้เรียงลำดับคำถามเหล่านั้นตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มถามคำถามเพื่อนในกลุ่มอื่นโดยให้ตอบปากเปล่า หรือให้เขียนคำตอบบนกระดาน และให้เพื่อนคนอื่นแก้ไขข้อผิดพลาดที่พบ เป็นต้น
5. ให้ตั้งคำถามจากอนุเจทที่อ่าน แล้วผลัดกันถามเพื่อนในกลุ่มอื่น
6. ให้เล่าเรื่องจากเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเอง โดยใช้คำสำคัญที่ครูกำหนดให้
7. ให้เขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่าน
8. ให้เขียนสรุปเรื่องที่อ่านด้วยสำนวนของตนเอง
9. ให้อธิบายแสดงความคิดเห็นของ เพื่อเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

10. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทยแล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ โดยให้เตรียม
ถามและตอบเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจ

11. ให้แสดงบทบาทสมมติ

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูด

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2533) กล่าวว่า ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญในการ
สื่อสาร ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานอาชีพ มักจะเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการพูด การพูด
ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับ เสียง คำศัพท์ โครงสร้าง และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เป็นทักษะ
ที่ต้องคำนึงถึงความคิดที่ต้องการแสดงออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจ ตลอดจนการเลือกใช้สำนวนภาษา
ที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาด้วย ดังนั้นการพัฒนาทักษะการพูดจึงต้อง
ใช้เวลานานในการฝึก ต้องมีแรงจูงใจ และความถนัดของผู้เรียนและขึ้นอยู่กับคุณภาพในการสอน
ของครูด้วย

ขั้นตอนในการสอนทักษะการพูด

โรเจอร์ สกอต (Roger Scott, 1980) เสนอไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การบอกวัตถุประสงค์ ผู้สอนจะบอกให้นักเรียนรู้ถึงสิ่งที่จะเรียน ซึ่ง
กระทำได้หลายวิธีขึ้นกับกลวิธีของผู้สอน
2. การสอนเนื้อหา การเสนอจะเสนอในรูปแบบ บท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียน
สังเกตลักษณะของภาษา ซึ่งความหมายของข้อความที่พูดจะขึ้นกับบริบททั้งหมด เช่น ผู้พูดเป็นใคร
ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่พูด สถานที่พูด และเนื้อหาที่พูด
3. การฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากการเสนอเนื้อหา
อาจเริ่มจากการพูดพร้อม ๆ กันทีละคน หรือจับคู่กันฝึกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ฝึกการสนทนาโดย
การเปลี่ยนกันแสดงบทบาท ซึ่งถือหลักว่าให้นักเรียนมีอิสระในการเลือกสิ่งที่พูด ครูจะเป็นเพียง
ผู้กระตุ้น หรือวางโครงการให้ส่วนเนื้อหา และผลการสนทนาขึ้นอยู่กับผู้พูด

สรุป กิจกรรมการสอนทักษะการพูด

1. ให้อุ้ตอบคำถาม ซึ่งครูหรือเพื่อนในชั้นเป็นผู้ถาม
2. ให้อุ้นักเรียนถามและตอบคำถามกับเพื่อน ๑ ในชั้นเกี่ยวกับชั้นเรียน หรือประสบการณ์ต่าง ๑ นอกชั้นเรียน
3. บอกให้อุ้เพื่อทำตามคำสั่ง เช่น Point to the window
4. ให้อุ้บอกลักษณะวัตถุ สิ่งของต่าง ๑ จากภาพ
5. ให้อุ้เล่าประสบการณ์ของนักเรียน โดยครูอาจให้คำสำคัญต่าง ๑ ได้
6. ให้อุ้รายงานเรื่องราวต่าง ๑ ตามที่กำหนดหัวข้อให้อุ้ และเตรียมตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๑
7. จัดสถานการณ์ต่าง ๑ ในชั้นเรียน เพื่อให้อุ้ให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่าง ๑ กันไป เช่น ร้านขายของ สถานีตำรวจ ธนาคาร เป็นต้น
8. ให้อุ้เล่นเกมต่าง ๑ ทางภาษา
9. ให้อุ้ได้วาทิ อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๑
10. ให้อุ้ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์

การจัดกิจกรรมการสอนเขียน

พิตรวัลย์ โกวาททิ (2535) กล่าวว่า การสอนเขียนเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนควรเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เขียนตรงกับ ความสนใจและระดับความสามารถของผู้เขียน และมีจุดประสงค์อย่างเด่นชัดที่ต้องการจะให้อุ้เขียนได้ฝึกทักษะการเขียนในเรื่องอะไร

การเขียนในระยะเริ่มต้นควรเน้นการเขียนแบบกำหนดขอบข่ายให้อุ้เขียนหรือชี้แนะแนวทางให้อุ้เขียน เน้นการฝึกเขียนในรูปของกิจกรรมกลุ่มมากกว่ากิจกรรมเดี่ยว ผู้เขียนได้มีโอกาสปรึกษาหารือร่วมกันช่วยกันคิดและเรียบเรียงเรื่องที่จะเขียน เลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างได้อย่างเหมาะสมและเกิดความมั่นใจในการแสดงออกทางภาษา

การฝึกกิจกรรมการสอนเขียนควรฝึกให้อุ้เขียนจากง่ายไปหายาก คือเริ่มจากให้ลอกเลียนแบบ กำหนดขอบข่ายให้อุ้เขียนแล้วจึงให้อุ้เขียนอย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับ พี ซี เบิร์นส และ ปี ดี โร (P.C Burus and B.D Roe, 1979) ซึ่งได้เสนอขั้นตอนเพื่อพัฒนาการเขียน 3 ขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นก่อนลงมือเขียน (Prewriting)** เป็นการเตรียมตัวเพื่อให้เกิดความคิด การค้นพบสิ่งที่จะเขียน การเตรียมตัวก่อนเขียน เป็นขั้นตอนที่จัดระบบความคิดให้เข้ารูปเข้ารอย ครูสามารถช่วยนักเรียนในการจัดระบบความคิดดังกล่าวได้ มีกิจกรรมหลายอย่างที่สามารถช่วยให้นักเรียนเริ่มต้นหรือเตรียมวัตถุดิบในการเขียนได้ เช่น การไปห้องสมุดเพื่อค้นคว้าในสิ่งที่ตนจะเขียน การเขียนลอกเลียนแบบ

2. **ขั้นลงมือเขียน (Writing)** เป็นขั้นที่นักเรียนลงมือเขียนจริง ซึ่งต้องคำนึงถึงทิศทางการเขียน เช่น วัตถุประสงค์ในการเขียน (Purpose) ความคิดที่ต้องการจะสื่อสาร (Voice) รูปแบบ (Form) ในการเขียนขั้นลงมือเขียนนี้ไม่คำนึงเรื่องโครงสร้าง ไวยากรณ์ คำศัพท์ การสะกดคำ สิ่งที่น่าห่วงคือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนเท่านั้นเอง

3. **ขั้นเขียนอีกครั้งหนึ่ง (Rewriting)** เป็นขั้นที่ขัดเกลาข้อเขียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในขั้นนี้ความถูกต้องทางโครงสร้างไวยากรณ์ การสะกดคำ การใช้คำศัพท์ ฯลฯ จะเข้ามามีบทบาทสำคัญ ครูอาจจะให้คำแนะนำแก่นักเรียนโดยไม่จำเป็นต้องตรวจแก้ไขทุกตัว การแก้ไขข้อบกพร่องควรจะเป็นสิ่งที่ช่วยปรับปรุงเพื่อให้สื่อสารได้ดีขึ้น เพราะในการเขียนขั้นนี้ มีจุดประสงค์หลักก็คือ ให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียน

สรุป กิจกรรมการสอนทักษะการเขียน

กิจกรรมในการสอนทักษะการเขียนที่ใช้กันทั่ว ๆ ไป อาจสรุปได้ดังนี้

1. **กิจกรรมที่ฝึกองค์ประกอบสำคัญในการเขียน** ได้แก่ การคัดลอกข้อความตัวอย่างที่กำหนดให้ การเปลี่ยนรูปประโยค เช่น ประโยคบอกเล่าเป็นประโยคคำถาม และประโยคปฏิเสธ เป็นต้น การเชื่อมประโยค การขยายประโยคให้ได้ใจความละเอียดกว่าประโยคที่กำหนดให้ การเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง เป็นต้น

2. การเขียนตามคำบอก ได้แก่ การเขียนตามคำบอกโดยทั่วไป การเขียนตามคำบอกแบบดิคโต-คอมป์ (Dicto - comp) ซึ่งนำการเขียนตามคำบอกและเขียนเรียงความมารวมกัน โดยครูอ่านข้อความให้นักเรียนฟังหลาย ๆ ครั้ง แล้วจึงให้นักเรียนเขียนข้อความนั้นตามที่จำได้ โดยอาจจะใช้ส่วนของตนเองเขียนก็ได้ นอกจากนี้ยังมีการเขียนตามคำบอกที่เน้นเครื่องหมายวรรคตอน โดยผู้เขียนจะต้องใส่เครื่องหมายวรรคตอนของข้อความที่ได้ฟังด้วยตนเอง เป็นต้น

3. การเขียนเรียงความเพื่อฝึกการลำดับความคิด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. การเขียนเรียงความแบบควบคุมและมีการชี้แนะ เช่น การเขียนเรื่องตามภาพ การเขียนเรียงความจากคำถามที่ให้ไว้เป็นแนว การเขียนเรียงความจากบทสนทนา การลำดับประโยคเป็นความเรียง (Strip Story) การเขียนเค้าโครงเรื่องที่อ่าน เขียนสรุปหรือต่อเรื่องจากเรื่องที่อ่าน หรือฟัง เป็นต้น

ข. การเขียนเรียงความอิสระ การเขียนอย่างอิสระเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเขียนโดยแสดงความคิดของตนเอง หลังจากที่ครูฝึกการเขียนแบบชี้แนะพอสมควรแล้ว โดยครูผู้สอนควรพิจารณาว่า นักเรียนของเรามีความสามารถแค่ไหนและจะเขียนอย่างไรบ้าง ครูจะคอยให้ความช่วยเหลือเรื่องอะไรบ้าง เรื่องที่จะให้นักเรียนเขียน ครูอาจจะหามาให้นักเรียนหรือให้นักเรียนคิดเขียนเอาตามความสนใจของนักเรียนก็ได้ ตัวอย่างเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนน่าจะเขียนได้ เช่น เมื่อนักเรียนดูภาพร้านขายของเล่น แล้วให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้พบเห็น โดยสมมุติว่า ถ้านักเรียนได้เข้าไปเดินชมของเล่นในร้านแห่งหนึ่ง นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเขียนบรรยายให้ครูอ่าน เช่น นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ชมการ์ตูน เรื่อง Casper and his friends แล้วเขียนบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง "ฉันฝันว่า..."

4. การเขียนที่ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เช่น การเขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายธุรกิจ จดหมายในโอกาสต่าง ๆ เช่น จดหมายแสดงความยินดี เสียใจ ขอบคุณ เป็นต้น การเขียนบัตรเชิญ และบัตรอวยพร การกรอกแบบฟอร์ม การเขียนรายการต่าง ๆ การเขียนบันทึกประจำวัน เป็นต้น

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน ดังนี้

1. การลอกเลียนแบบ ผู้สอนเขียนข้อความบนกระดานให้นักเรียนคัดลอกลงสมุด ผู้สอนต้องคำนึงอยู่อย่างหนึ่งคือว่าสิ่งที่ให้นักเรียนคัดลอกควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผู้เรียนอยู่ในความสนใจของผู้เรียน ผู้คัดลอกเห็นประโยชน์จากการคัดลอกเรื่องนั้น ถ้าผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์ก็จะคัดลอกไปอย่างผิด ๆ ถูก ๆ ไม่ตั้งใจลอก เมื่อเป็นเช่นนี้การคัดลอกก็ไม่เกิดการเรียนรู้ทางภาษา เช่น การคัดลอกเพลง กลอน ที่อยู่ของเพื่อน

2. เทคนิคการใช้ภาพ นำภาพมาเป็นสื่อช่วยในการเขียนซึ่งมีวิธีทำหลายประการ เช่น ให้นักเรียนจับคู่หรือจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ 3-4 คน แจกภาพให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพ จากนั้นก็ให้เปลี่ยนกันออกมารายงานหน้าชั้นเรียน เช่น ครูแจกภาพเกี่ยวกับเครื่องแต่งตัว แล้วให้นักเรียนคำถามคำตอบเกี่ยวกับราคาสินค้าเหล่านั้น ให้นักเรียนหาภาพมาเองตามความสนใจ เช่น ภาพเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัว ภาพสวนสัตว์ ภาพงานอดิเรก แล้วให้นักเรียนเขียนบรรยายสิ่งที่ผู้เรียนเห็นจากภาพนั้น ๆ

3. เทคนิคการใช้ข้อมูลหรือแผนภูมิที่ครูกำหนดให้

What do they like.....?

name	color	fruit	animal
Malee	red	mango	dog
Noi	pink	grape	cat
Suda	green	apple	bird

What fruit does Malee like best ?

Malee like mango.

4. เทคนิคการอ่าน ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านนิทาน อ่านการ์ตูน อ่านโฆษณา อ่านหนังสือพิมพ์ แล้วนำความรู้ที่ได้จากการอ่านเป็นข้อมูลสู่การฝึกทักษะการเขียน เช่น ให้เขียนเรื่องเลียนแบบเรื่องที่อ่าน อ่านโฆษณาขาดเสื้อผ้า แล้วนำไปสู่เรื่องการไป Shopping จับจ่ายซื้อของที่คนต้องการ อ่านหนังสือพิมพ์แล้วรายงานเกี่ยวกับเรื่องง่าย ๆ ที่นักเรียนพอจะเขียนได้ หรือทำสมุดคำศัพท์ที่ได้จากหนังสือพิมพ์ เป็นต้น เช่น บอกคำศัพท์หรือโครงสร้างที่นักเรียนไม่รู้จำ หรือไม่เข้าใจวิธีใช้ให้แก่ผู้เรียน เช่น ครู จะสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนคิด เช่น คุณพ่อจะพานักเรียนไปเที่ยวเชียงใหม่ นักเรียนควรเตรียมเสื้อผ้าและเครื่องใช้ที่จำเป็นอะไรบ้าง

Example : Suwit : shirts, shorts, jeans

Kiti : shoes, socks, towels

Sunan : skirts, blouses

Somsri : a torch, a camera

etc.

5. เทคนิคการจัดทำรายการต่าง ๆ กิจกรรมนี้ง่ายที่จะให้ผู้เรียนฝึกและเมื่อผู้เรียนทำได้แล้ว เขาสามารถจะนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างดีและเห็นคุณค่าของการเขียน เช่น ฝึกให้นักเรียนจัดทำรายการสิ่งของต่างๆ ที่เขาจะไปจับจ่ายใช้สอย การจัดทำรายการอาหารประจำวัน รายการอาหารสำหรับจัดเลี้ยง รายชื่อบุคคลต่าง ๆ ที่จะมาในงานเลี้ยง รายการแสดง โน้ตส่วนตัว การเขียนและตอบรับโน้ตถึงเพื่อน เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับในด้านงานวิจัย ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ไว้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

เยาวลักษณ์ บุญศิริ (2521) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจการฟัง โดยการทดลองใช้เทป และสไลด์ เทปเสียงประกอบการสอน ผลการวิจัยพบว่า สไลด์เทปเสียง และ เทปคำบรรยายที่ใช้เสียงประกอบช่วยพัฒนาความเข้าใจในการฟังของนักเรียนให้สูงขึ้น

กรรณิกา อุ่นแจ่ม (2529) ได้ทำการศึกษาผลของกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทางการเรียนภาษาอังกฤษ ปรากฏว่า การใช้กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ จะมีผลสัมฤทธิ์และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการอ่านสูงขึ้น และยังได้พบอีกว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่รู้สึกพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านให้กับนักเรียน และเห็นว่ากิจกรรมเสริมทักษะการอ่านที่จัดขึ้นนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนมาก

ประทีป แจ่มจิตต์ (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมคัดสรรกับกิจกรรมตามแผนของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมคัดสรรสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเกิดพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน มากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

ศศิธร จ่างภากร (2531) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมเสริมทักษะภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 32 คน ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษหลังจากฝึกกิจกรรมสูงกว่าก่อนการฝึกกิจกรรม นักเรียนมีความเห็นว่าตนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้นักเรียนยังมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วย

ศรีมาลา พิมพ์นิคย์ (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียน โดยใช้กิจกรรมผสมผสาน เพื่อการสื่อสารและการเขียนตามคู่มือครูกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้กิจกรรมผสมผสานเพื่อการสื่อสาร มีความสามารถเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้คู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮาร์โรลด์ (Harold, 1971) ได้ทำการศึกษาการใช้วิธีสอนภาษาต่างประเทศที่ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐออเรกอน ตามโครงการ FLES (Foreign language Elementary School) พบว่า วิธีสอนที่ครูใช้ได้ผลดี ได้แก่ การใช้เพลง การสนทนา การฝึก (Drill) การฝึกฟัง ฝึกพูด อย่างไรก็ตามจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูได้ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีต่าง ๆ กัน การสอนที่ดีย่อมจะใช้วิธีสอนหลาย ๆ อย่าง และใช้อุปกรณ์มากขึ้น

พี ซี ไฮตแมน (Hauptman, 1972) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอน 2 แบบ คือ การสอนแบบสถานการณ์กับการสอนแบบโครงสร้างที่ใช้กับการสอนภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัย ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสถานการณ์จะทำคะแนนได้ดีกว่าการสอนแบบโครงสร้าง

เอลิซาเบท การ์เนอร์ จอยเนอร์ (Joiner, 1974) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ของ
ประสิทธิภาพระหว่างวิธีการฝึกพูดที่เน้นการสื่อสาร (Communicative Oral Practice)
กับวิธีการฝึกพูดที่ไม่เน้นการสื่อสาร (Non-Communicative Oral Practice) กับผู้เรียน
ภาษาฝรั่งเศส นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงประสิทธิภาพของวิธีการทั้งสองที่มีต่อทักษะทางภาษาทุกด้าน
และทัศนคติของผู้เรียนด้วย โดยพิจารณาจากผู้ที่ได้คะแนนจากการสอบเพื่อจัดอันดับต่ำมาก ผลการ
วิจัยปรากฏว่า ประสิทธิภาพของทั้งสองวิธีไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่า อาจเกิด
จากจำนวนและธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่าง แต่วิธีการฝึกพูดที่เน้นการสื่อสารสามารถใช้ได้ผล
ในการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถภาพในการติดต่อสื่อสาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย